

DOMOVINA

Izida dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Depisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirane. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 5 kren, temeljne pristojbine ter od vsake petite vrste po 20 vin. za vsakekrat; za večje inserate in za mnogokratne inseriranje primerni popust. — Glasilna za 1 leto 5 kren, za pol leta 4 krene, za štiri leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Celjska slov. gimnazija in sploh srednješolstvo v državnem zboru.

V zbornici se je v sredo, dne 19. t. m. začela na drobna debata o srednjih šolah; grof Stürgkh je kot poročevalec imel prvi besedo in je predložil med drugim znano, od proračunskega odseka sprejeto resolucijo glede premestitve dvojezičnih gimnazijskih razredov iz Celja v Maribor. K tej točki je govoril v sredo poslanec vitez Berks, ki je zlasti povdarjal, da Celje ni nemško temveč dvojezično mesto, in da 150 slovenskih učencev s petimi profesorji še ne more biti nikakšna nevarnost za to navidez nemško mesto. Dejal je, da takšne razmere kot na Spod. Štajarskem ne obstojajo nikjer drugje v Avstriji; v Pragi je pet čeških in pet nemških gimnazij, v Brnu dve češki in dve nemški, le na Štajarskem bi ne smelo biti tako. Poročal je tudi o učenem uspehu na teh slov. nemških gimn. razredih in konstatiral, kako životari celjska nemška gimnazija. Ustanovili so „Studentenbeim“ edino iz namena, da zvajajo sem učence iz vseh mogočih dežel. Štajarski deželni odbor pa je dovolil 24.000 K letne podpore in ustanovil deset ustanov za nemško gimnazijo v Celju zategadelj, da se pomnoži število učencev, seveda nemških, na tem zavodu.

V četrtek se je nadaljevala razprava o srednjih šolah. Posl. Žičkar se zavzema za uvedbo zrelostnega izpita tudi iz veronauka ter preide končno k resoluciji radi Celja. Dokazuje, da je Celje središče spodnještajarskih Slovencev, da se vozi vsak dan 40 učencev z železnico v Celje, ki se zvečer zopet vračajo domov. Le ministru, ki nima srca za pravico in pravičnost, je moglo priti na misel, vzeti štajarskim Slovincem ta zavod. Reklo se je, Slovenci si naj ustanove v Celju zasebno gimnazijo. Slovenci Spodnje Štajarske so prenašali desetletja, da so se zdrževale s slovenskim davčnim denarjem tri nemške gimnazije in edna nemška realka, a se daj se nam hoče naložiti nov davek, da vzdržujemo zavod, ki ga mora ustanoviti država. Posl. Žičkar je nadalje izvajal, da bi preložitve gimnazije iz Celja v Maribor pomenilo obremenjenje obrtnega in kmečkega stanu. Tudi nemškim trgovcem in obrtnikom ne bi prišla odprava celjske gimnazije prav.

Posl. Tavčar je v svojem govoru med drugim razpravljaval celjsko vprašanje in ponašanje raznih strank glede tega. Povdarjal je, da je poslanec Kathrein kot glavni govornik povdarjal, da je jedro programu nemške konservativne stranke pravičnost in poštenost napram vsem nemškim narodnostim. Malo poprej pa sta njegova tovariša, Fuchs in Morsey, v proračunskem odseku glasovala za Stürgkhovo resolucijo. Ta resolucija je za Slovence nesprejemljiva ter dela utis, kakor da imamo opraviti s pretkano odvetniško zvijačo, ki naj spravi spodnještajarske Slovence končno ob vse.

V petek se je razprava nadaljevala. Načni minister je izjavil, da so želje za preobnovo srednješolstva jako mnogobrojne; ako bi hotel vse izpolniti, bi to stalo državo okrog 7 milijonov kron.

Potem je začel govoriti Pommer; dejal je, da se je glede celjske gimnazije mnogo lagalo in grešilo, (gotovo, toda na nemški strani), da obstoja ta zavod z namenom, da se Sp. Štajar posloveni! Kvasil je še druge neumnosti, a tako dolgočasno, da ga ni maral nikdo poslušati. Govoril je še poslanec Treunfels, ki je izjavil, da more on glasovati le tedaj za Stürgkhovo resolucijo, ako se celjsko vprašanje reši s sporazum ljenjem obeh narodov.

Potem je govoril še Stürgkh, kateremu so pa vedno v besedo segali in mu klicali, naj neha govoriti. Za njegovim govorom se je začelo glasovanje; sprejeta so bile v proračun stavljene večje svote za srednje šole, za češko gimnazijo v Tropavi i. dr. Potem se je glasovalo za celjsko gimnazijo. Tu so prodrlle slovanske stranke z večino 33 glasov. Med hrupom, ki se je po glasovanju vzdignil, je predsednik zaključil sejo in voščil poslancem vesele velikonočne praznike. Prihodnja seja se vrši drugi teden meseca aprila.

Obstanek celjske gimnazije je zagotovljen torej tudi še v bodoče. Napad nemških strank na ta naš zavod je slovanska vzajemnost krepko odbila. Bila je dolgotrajna in težka borba, a je kleni volji in neutrudljivi delavnosti naših poslancev se je posrečilo izpodnesti sovražni na klep in onemogočiti vse podle nakane. Da smo dosegli tako krasno zmago, gre zasluga v prvi vrsti Čehom in Poljakom, ki so kot en mož glasovali z nami — tudi poljski minister Pientak je oddal glas za našo gimnazijo, — na naši strani so bili tudi Malorusi, Rumuni in Italijani. Zadnji so glasovali z nami le zategadelj, da se maščujejo Nemcem. Navdušenje slovenskih poslancev po glasovanju je bilo velikansko.

Štrajki v Italiji.

Italija je začela novo leto v znamenju splošnih štrajkov. Po vrsti so ustavljali delo vse kategorije kruhobornih slojev doli do poljedelskih delavcev, ki so baš sedaj na vrsti. Najbolj so zastrašili vlado železnični uslužbenci z zagrojitvijo splošnega štrajka. Partedenski štrajk te kategorije bi spravil državo do propada krize. Zato pa je tudi vlada, ki se sicer bore malo zmeni za delavske nemire in grožnje, napela vse strune, da železnične uslužbence odvrne od štrajka. Opirjala se je ob enem dveh sredstev: poklicala je vse železnične delavce, ki so podvrženi vojaškemu službovanju, pod puško, t. j. mobilizirala jih je ter postavila pod vojno zakonodajstvo, dasi so sicer še ostali v svojem civilnem staležu; nadalje pa se je tudi z njimi v miru pogajala ter ustregla po večini njihovim terjatvam. V ta namen se je moral državni proračun zvišati na leto za celih 24 milijonov lir, a to ni malenkost za finančno oslabiljeno Italijo. Štrajk na železnicah je sedaj srečno zabranjen.

Ako niso socialistične stranke premišljeno pentarske, morajo pripoznati dobro voljo vlade, več jim pač za sedaj ne more ugoditi. Seveda je s tem rešena le neznatna panoga italijanskega proletarijata. Štirilindvajset milijonov poboljška je v primeri z množico stradalajočih delavcev v Italiji to, kar je kaplja vode hudo žejnemu.

Millijoni ostalih trpinov so se le tembolj vzbudili, da zahtevajo tudi za se potrebne sredstev za obstoj. Tako vre zelo nevarno med poljedelskimi delavci, ki morajo delati kakor črna živina, a za svoje delo ne dobe niti dovolj kruha.

Pa jih je tudi zopet na tisoče, ki bi radi delali, a dela ne dobijo. Po celi Gor. Italiji so se ti trpini vzdignili ter nevarno grozijo, a vlada stoji obupna povešenih rok, kajti kjer nič ni, tudi kraj pravice zgubi.

Vlada ne zna sredstva, ne sveta, edino s tem se tolaži, da prihaja spomlad v deželo, ki odpelje tisoče in tisoče teh stradalajočih brezupnikov čez mejo v — Avstrijo. Naša država je tedaj dobra, da rešuje neposredno socialne probleme za svojo izstradano zaveznico. In res prihajajo preko Pontebe in Kormina celi dolgi rdečkasti železni vozovi, ki nam dovažajo Italijane in zopet Italijane. A kakšna bo hvaležnost Avstriji?

Baš sedaj naznanjajo italijanski listi z neko samozavestjo, da je že vse zgotovljeno, da se trgovinske vezi z Italijo obnove, da se obnovi tudi trózveza. Vse to pripoveduje laško časopisje, kakor bi izkazali s tem Avstriji posebno naklonjenost in uslugo, kakor da bi mi brez Italije sploh ne mogli živeti. S trgovinsko zvezo se bo potrdila seveda tudi vinska klavzula na propad domačega našega vinarstva.

Italijanska država smatra tedaj za nekako dolžnost, da Avstrija preživlja ne le samo njeno izstradano delavstvo in jo tako rešuje vedno v najbolj kritičnem trenutku nemirov in prekucij, zahteva tudi, da ji podpiramo škodo svojim proizvodom njeno industrijo prav gosposko.

In kako se vedejo pri nas ti italijanski mučeniki gladi? Navadni principi hvaležnosti bi zahtevali, da priznajo laški delavci našo državo in njene prebivalce za svoje dobrotnike, da se zavedajo, da uživajo miloščino na račun domačinov. Toda vsakdanji slučaj nas uče, da prinašajo ti ljudje k nam svojo romansko oholost in vsakovratne zavržljive in pohujšljive nauke. Kjer le morejo, bladijo si svojo vročo južno kri nad mirnimi domačini, zanašajo ljubosumnost in prepričanje v poštene rodbine, a ne redko si drznejo blatiti celo našo vladarsko rodbino in naše posvečeno zakonodajstvo. Saj ni čuda, ko sl'šijo ednake zglede doma na shodih in v zbornicah od odličnih svojih voditeljev, a za svoje rogoviljenje najdejo pri nas vedno preveč obrambe.

Malo je na svetu tako potrpežljivih mačeh, kakor je Avstrija glede Italijanov.

Celjske in štajarske novice.

(Celjska gimnazija.) V petek se je v državnem zboru vršilo glasovanje za Stürgkhovo resolucijo, t. j. za to, imajo li celjski slovensko, nemški gimnazijski razredi še nadalje obstojati, ali pa naj se opuste. Navzoči so bili malone vsi poslanci, in v zbornici je vladala velika vznemirjenost pred glasovanjem. Na predlog poslanca dr. Derschatta se je glasovalo po imenih. Ojdanih je bilo 203 glasov proti Stürgkhovi resoluciji, 170 pa za resolucijo, t. j. za odpravo celjskih dvojezičnih razredov. Z večino 33 glasov

so zmagale torej slovanske stranke; stem da je padla Stürgkhova resolucija, so dosegli naši poslanci sijajen uspeh. Ko je predsednik naznanil izid glasovanja, je vladala nekaj hipov grobna tihota, potem pa se je vzdignilo viharo ploskanje med slovanskimi poslanci in odobrovalni klici. Med Nemci pa je nastal velik vrišč, začeli so piskati in tuliti kakor divjaki. Našim poslancom, ki so se toliko trudili in tako srčno šli v boj za našo celjsko gimnazijo, gre vse priznanje. Več o razpravi glede srednjih šol in postavitki „Celje“ na drugem mestu!

(Kako je vezal otrobe poslanec spodnještajarske nemškutarije, Pommer?) Pri razpravi o srednjih šolah se je v parlamentu vzdignil tudi Pommer in začel govoriti o odpravi slovenske gimnazije iz Celja. Kar je ta mož povedal, je že več kot smešno, in mi si le ne moremo misliti, da je bil Pommer svoj čas profesor. Dejal je, da je Štajarsko že od nekdaj dežela Nemcev. Seveda, kjer stanejo le eden nemčurček, pa je že vse nemško! Klatil je nadalje o sloveniziranju nemških imen: Iz Zwirna je postal Cvirn, Holz se je prelevil v Holca, Schwarz se je pa spremenil v Švarca. Takšne kolobocije je pravil Pommer v zbornici. Povedal je tudi o nekem slovenskem duhovniku, ki si je nad svoja vrata napisal: „Psom in Nemcem je vhod prepovedan!“ — No, ta duhovnik je moral Nemce že dobro poznati in jih gotovo ni brez vzroka stavil v edno vrsto z živalmi, ki tulijo! Pommer je čutil tudi potrebo po laži; zato se je hitro polagal, da ni v Celju nikdar nobene nemške pridige. — Mož je govoril gluhim ušesom; še celo Wolf je bil sit njegovih neslanosti in jo je pobrisal iz zbornice.

(Po izidu glasovanja glede celjske gimnazije) v državni zbornici je nastal velikanski hrušč. Prvi so začeli Vsenemci; posl. Berger je izvilkel iz žepa ključ in začel nanj piskati, drugi pa so začeli kričati: „Pfui! Proč z vlado! Abzug Körber! K hudiču z parlamentom!“ itd. Nekaj Nemcev je tolklo ob mizo, drugi so ce petali z nogami. Tako so si hladili nemški kulturnosoci svojo brezvspešno jezo, ker se jim za enkrat ni posrečilo ugrabiti Slovencev ednega šolskega zavoda. Ni čuda, da Slovenci ne moremo napredovati; za te štiri uboge razrede; ki stanejo državo par beraških tisočakov, so Nemci dvignili hrup, kakor bi jim šlo za glavo! Od nemških konzervativcev so glasovali trije a Slovenci, namreč poslanci Trapp, Treuinfels in Türkheim, medtem ko je Morsey in 16 njegovih pristašev med glasovanjem odšlo iz dvorane; ti torej niso oddali glasov. Devet nemških klerikalcev, med temi Kathrein in Fuchs, so glasovali za to; da se slovenska gimnazija iz Celja odstrani.

(Vojaški nabor.) V soboto se je vršil v Celju vojaški nabor, pri katerem je bilo od 27 mestnih fantov potrjenih 10, od 34 tujih, k naboru došlih mladeničev pa 12.

(Za veselico „Delavskega podp. društva“) so preplačali vstopnino naslednji gospodje: Peter Majdič je poklonil 20 kron, mil. g. opat Ogradi je poslal istotaka 20 kron, po 10 kron so darovali: dr. Iv. Dečko, dr. J. Hrašovec in Fr. Lončar, 5 kron je daroval Janko Vavken. „Delavsko podporno društvo“ se omenjenim gospodom najtopleje zahvaljuje.

(Darilo.) Gospod profesor in cesarski svetnik Feodor M. Stifter v Kalugi na Ruskem, daroval je za marenberško šolo 4 krone 65 vin. Vrlemu rodoljubu srčna zahvala.

(Učiteljske premembe.) Nameščeni so bili: kot nadučitelj v Poličanah defin. nadučitelj g. Jos. Svetlin iz Makol, na slov. šoli v Ormožu defin. učitelj g. Jos. Rajsp istotam, v Žalcu on dotni defin. učitelj g. Ant. Petriček, v Št. Andražu nad Polzele defin. učitelj g. Herm. Brence v Šmartnem pri Gorjem gradu; kot učitelj vodja pri Sv. Emi defin. učitelj in vodja g. Iv. Krajnik iz Št. Jošta na Kozjaku; kot učitelj ozir. učiteljice: V Žalcu defin. učitelj g. Fr. Pristovšek v Skalab; v Šoštanju ondotni začasni učitelj g. Iv. Lukman, v Polzele defin. učitelj g. Henr. Karničnik v Makolah in defin. učiteljica gđ. Jos. Koderman v Tepanjah, v Dramljah začasni učiteljica gđ. Pavla Mrevlje in Ljudmila Mesar, v Št. Vidu pri Ponikvi ondotni začasni učiteljica

gđ. Ter. Sajovic in Ana Kalšek, na dekliški šoli v Šmarju pri Jelšah ondotni začasni učiteljica gđ. Fel. Mach in Leop. Hočevnar, v Tinjah ondotna začasna učiteljica gđ. Gabr. Tisolitsch, na šoli v Poličanah defin. učiteljica gđ. Ivana Kralj v Središču, v Makolah ondotna začasna učiteljica gđ. Roza Miklavec.

(Iz ječe so pobegnili) v noči od 18. na 19. t. m. zaprti Jan. Laberl, Jak. Sledic, Martin Trol in Vinc. Pelko. Nahajali so se v zaporu okrajnega sodišča v Rogatcu, kjer so izpodkopali zid in si poiskali prostost.

(Smrt iz pijanosti.) Dne 15. t. m. so našli kočarja Jakoba Vojska, iz Sloncev mrtvega na stelji pri posestniku S. Šešerkotu. Ležal je na trebuhu in se tako zadušil. V Ptuj se je bil močno opijanal.

(Hajdina.) Na Velikonočni ponedeljek po večernicah nastopijo v Graharjevi gostilni hajdinski tamburaši. Ptujске gospode, kakor tudi druge okoličane stem vljudno vabimo. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

(Bismarcka so častili) včeraj t. j. v ponedeljek ptujski Germani; v govoru ga je slavil Franko Stein, znani kričač iz državnega zbora, ki hodi v parlament s pasjim bičem. Heul!

(Sv. Križ na Murskem polju.) „Bralno društvo pri Sv. Križu na Murskem polju“ priredi dne 31. sušca t. l., to je, na Velikonočni ponedeljek v šolskih prostorih veselico s sledečim sporedom: 1. Pesem, „Slovenec sem“. 2. Pozdrav predsednika. 3. Govor. 4. Igra, „Praviča se je izkazala“. 5. Pesem, „Sijaj solnčice“. 6. Igra „Sanje“. 7. Pesem „Molitev“ (Ti, ki si ustvaril). Začetek popoldne po večernicah ob pol 4. uri. Po veselici prosta zabava v gostilni gosp. Ignac Hauptmana. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah) je bila nedavno razpisana služba učitelja, za katero se je oglasilo šest prosilcev, samih Slovencev. Krajni šolski svet pa ni bil z nobenim izmed teh zadovoljen, ker hoče imeti Nemca. Zato je zahteval od okrajnega šolskega sveta, da se služba razpiše še enkrat, a temu ni hotel ugoditi okr. šolski svet. Zato je šla deputacija štirih šentlartarskih „purgarjev“ v Gradec do deželnega šolskega sveta, da si izprosijo nemškega učitelja! Kaj so v Gradcu opravili, še ni znano.

(Politični shod) je priredilo dne 9. t. m. politično društvo v Jarenini. Poslanec Robič je poročal o svojem delovanju, označil postopanje Körberjevo, celjske vprašanje itd. Shod je sprejel soglasno predložene resolucije: 1. V celjskem vprašanju naj ostanejo slovenski poslanci nevpogljivi in naj takoj začno z obstrukcijo, ako vlada ne bo varovala celjske slovenske gimnazije. 2. Regulacija Pesnice se naj izvrši najhitreje. 3. Vinska klavzula se naj odpravi. 4. Zoper ponarejanje vin se skleni postava. 5. Ministrski predsednik Körber naj nemudoma preišče protipostavno postopanje uradnikov na Sp. Štajarskem ter naj odločno tirja, da se tudi vestno ravna v smislu njegovega govora, v katerem jim je nedavno dajal navodila.

(Mariborski župan) Nagy je za odstopil. Stori je mnogo za procvit mesta, nikakor pa se ni mogel strinjati z raznimi nemškimi zagrizenci in kričači. Ti so mu tudi zagrenili marsikatero uro, zato je zdaj mož odstopil.

(Posojilnici v Mariboru) je v letu 1901 pristopilo 132 novih društvenikov, izstopilo pa 158. V sled tega znižalo se je število društvenikov na 2718, kateri imajo 1400 glavnih deležev v znesku K 28 000 in 4094 upravnih deležev v znesku K 81 870, skupaj K 109 870. Prošenja za posojila vložila se je med letom 497, in 326 prošnam se je ugodilo. Skupaj izposojilo se je leta 1901 K 538.036-69 in vrnilo na posojila K 463.651-98. Stanje posojil se je torej zvišalo za K 74.385-01 in znaša koncem leta po odbitku neiztirjivega posojila z K 1486, K 1.798.350-28. Izmed vseh posojil jih je 2025 v skupnem znesku K 880.570-93 na osebni kredit pod poročtvom, ki so se obrestovala po 6% na leto. Posojil na osebni kredit, katera pa so se zaradi varnosti porokov tudi še pri posestvih dolžnikov, vendar pa ne pod strogo pupilarno varnostjo, vključila, bilo je 264 v skupnem znesku K 368.470-69. Ta posojila obrestovala so se z 5%, na leto. Hipotekarnih in drugih posojil proti zastavi in 5%,

obrestim, in posojil drugim denarstvenim zavodom, šolskim svetom in občinam, katera so se tudi obrestovala po 5%, bilo je 298 v skupnem znesku kron 549.497-61. Hranilnih vlog vložilo se je med letom K 810.608-47, vzdignilo pa K 597.949-70. Zvišalo se je torej stanje hranilnih vlog za K 212.658-77 ozir. s kapitalizovanimi obrestmi I. K 42.886-95, II. K 45.785-79, za K 301.331-51, in znaša koncem leta K 2.348.580-01. Med temi jih je K 972.008-19 proti 4½%, obrestim in štirimesečni odpovedi. Vse ostale so navadne vloge, ki se obrestujejo z 4% na leto. Iz čistega dobička v znesku K 10.679-71 izplača se po sklepu občnega zbora z dne 23. svečana t. l. zadružnikom na njih deleže 5% dividenda. Znesek K 1.517-18 priklopil se je po sklepu občnega zbora splošnemu zadružnemu (rezervnemu) fondu, kateri se je povišal s tem z zastarano dividendo in vstopnino na K 80.447-54. Specijalni zadružni fond znaša 85.515-24, in celi zadružni fond torej K 165.962-78.

(Za zavod jetičnih na Štajarskem) je notranje ministrstvo darovalo 80.000 kron, ki se bodo izplačale v 10letnih obrokih.

Druge slovenske novice.

(Občinske volitve v Ljubljani) se vrše letos dne 21., 23. in 25. aprila.

(„Deutscher Verein“) v Ljubljani preskrbuje na leto 20 nemških šol z učnimi pripomočki. O postopanju Nemcev povodom prihodnjih občinskih volitev v Ljubljani odloči shod volilcev.

(Za nižjo državno gimnazijo v Ljubljani) je postavljenih letos še posebej v proračun 4000 kron za učna sredstva.

(V Ameriko) se je odpeljalo dne 18. t. m. iz ljubljanskega kolodvora 219 oseb. Le ednega fanta si je pridržala policija, ker ima še nekaj posla pri vojaki. Fant je imel denar zašit v suknji in pod pazduho.

(Promocija.) G. V. Hudelist iz Št. Lovrenca pri Velikovcu na Koroškem bil je dne 21. t. m. na vsučilišču v Gradcu promoviran doktorjem zdravilstva.

(Prodaja mleka.) Minister za trgovino je naročil kranjski vladi, naj potom podrejenih organov opozori prodajalce mleka in odjemalce, da se v javnem prometu smejo posluževati le litrov.

(Novo velikanako industrijsko podjetje) snuje neka družba, ki hoče izrabiti moč Save med Medvodami in Tacnom na Gorenjskem za elektriško silo. Načrt je izdelal nadinženir g. Žužek. To podjetje bi tudi Ljubljano preskrbljevalo z elektriko.

(Bohinjska železnica.) Železniški minister je izjavil, da bode vlada bohinjski predor in druge predore zgradila v lastni oskrbi, da jih torej ne bode oddala drugim podjetnikom, ker so ti stavili previsoke cene.

(Požar.) Na Goleku pri Leskovcu na Dolenjskem so v četrtek pogorela gospodaraka poslopja nekemu posestniku. Zgorelo je vse; v kleti je bil sod, poln vina, izteklo je 30 veder. Zažgal je domač otrok.

(Celovško mestno gospodarstvo) postaja vedno lepše. Leta 1901 se je dovolilo mestu posojilo 4 milijonov kron; polovico tega je že porabljeno, treba pa bo mestu še zidati klavnico, vojašnico, povečati vodovod itd.

(Po tržaških nemirih.) Zaradi pustošenja plinovih svetilk ob priliki tržaških izgradov sta bila obsojena dva delavca, eden na dva in pol leta, drugi na 11 mesecev ječe. Za žrtve tržaških nemirov dne 14. in 15. februarja je mestna občina tržaška dovolila 10.000 kron. Zasebne zbirke znašajo 2443 kron.

(Nameravani atentat.) Oblastva so prišla na sled neki anarhistički zaroti, ki je imela namen razstreliti s dinamitom dve vojni ladji v Pulji ali celo še več ladij. V Trstu je bilo, kot se poroča, ukradenega mnogo dinamita, ki so ga nameravali v ta namen porabiti; v Puljo je bilo pri vojnih ladjah poskrbljeno za varnostne priprave.

(Deželnozborake volitve na Goriškem.) Na Krasu je izvoljen deželni poslanec dr. Treč, s 43 proti 15 glasom. V tolimskem okraju

je izvoljen Lapanja, ki je svoj čas že sedel v deželnem zboru goriškem.

(Podpora Istri.) Vsled priporočila naših poslancev je nakazala vlada državno pomoč za siromašne prebivalstvo Istre v znesku 160.000 kron.

Dopisi.

Iz Cvena. Od g. Jožefa Slaviča smo kot odgovor na naš članek „Ob dvajsetletnici cvenske šole“ prejeli dolg dopis, katerega v celoti priobčiti ne moremo. Iz njega povzamemo le bistvene točke, menimo, da nam to g. dopisnik oprost. V čislj nam je geslo „Da se resnica prav spozna, treba je čuti oba zvona“, in ker nočemo de lati nikomur krivice, damo radi današnjemu g. dopisniku priliko, da zavrne očitjanja.

G. J. Slavič piše:

„Vem, da se potegujete tudi za nas trpine kmete, ob katere bi se rad marsikateri čohal, ako nočejo slepo vse potrditi in za dobro spoznati, kar oni v svojih glavah stuhtajo. Mislijo, da so tako nezmotljivi v posvetnih rečeh, kakor papež v verskih.“

Le njihovo bi moralo veljati, mi kmetje naj bi pa samo prikimali in plačevali. Bog ne daj, da bi smel kmet imeti druge nazore. V nebovpič greh pa je pri teh, ako se kmet predrzne jim oporekati.

Le počasi, gospod dopisnik! V sedanjem času živimo, v dvajsetem stoletju, v katerem kmet, posebno murski poljanec, tudi zna kaj pametnega povedati. „Minuli so oni žalostni časi, v katerih je kmete gulil nenasitni graščak s pobiranjem desetine in nalaganjem robote.“ Ali zdaj za kmete niso skoro nič boljši časi. Različni veliki davki spravljajo kmeta, če ni posebno varčen in razumen, na beraško palico.

Graščakov sicer ni več, so pa graščine — štibrnice imenovane — in kako se še vse drugače imenujejo različne naprave, kmet jih zna težko imenovati, za katere pa daruje velike svote. Ne kateri nenasitni graščaki pa slišijo na ime gospod voditelj ali odbornik, itd. ter so kmetom trn v peti, kakor mi kmetje, ki smo glede te ali one točke drugega mišljenja, njim.

Da cenjeni bralci „Domovine“ ne bodo mislili, da je moja malenkost „privandrala“ iz Kijatskega, bodi dopisniku „na vsa usta povedano“, da sem Prlek, da sem se izvalil ne daleč, kako uro boda od Cvena v sosedni župniji sv. Križa na Murskem polju; tam, kjer se cesta križa na štiri strani, so se rodili že več sto let preje Slaviči.

Stopi, dopisnik, vendar na svetlo! Prerešeti hočem potem malo tudi tvoja svojstva, morda zasledim i jaz pri tebi kaj takega, kar bi z večjo pravico lahko nosilo ime slavohlepnost. Od kod jaz zajemam svojo modrost, to tebe nič ne briga. Od „Stajerca“ gotovo ne, ta mi je prebedast.

Očitaj mi, da sem sovražnik tukajšnje za druge in da sem marsikaterega zadržnika na govoril za izstop. Jako se motiš. Jaz sem bil sam za zadrugo, katero naj bi vodili taki možje, ki imajo kaj vidljivega lastnega premoženja in so že pokazali, da znajo gospodariti, kajti kdor s svojim slabo gospodarjem, tudi s skupnim ne bo varčeval. Nadutost in ošabnost ednega, ki je hotel v meni osebno svobodo zatreti in mi kazati gospodstvo in oblast, ki mu ne gre, je vzrok, da nisem pristopil. Če bo treba, bom o tem še jasneje govoril.

Še pridem, ko bom povodnega raka iz luknje potegnil.

Iz Rusije. (Vreča rokopisov.) Ruska literatura praznuje letos dva prevažna literarna slavlja, dve 50letnici. Izpolni se namreč 50 let, kar sta preminula dva ljubimca-velikana ruskega leposlovja — 21. febr. 1852 l. umrl je Nikolaj Vasiljevič Gogolj, a 7. aprila l. 1852 umrl je Vasilij Andrejevič Žukovskij.

Ni mi treba povdarjati, da se na te dve literarni trizni vsi naši umstveni krogi že davno pripravljajo, da bosta torej oba praznika dostojna i tistih, katerima bosta veljala, i tistih, kateri priredijo široko zasnovani svečanosti.

Pa palma prvenstva v tem oziru menda ostane mesečniku „Historični Vestnik“, kateri je v svoji številki za mesec februar priobčil tak

reči, katere morajo postati epohalne v ruski književnosti, kolikor se ona tiče N. V. Gogolja.

Omenjeni list prinaša najprej prezanljivo literarno novico, da se je nedavno našla cela vreča rokopisov Gogoljevih, o katerih do zdaj v ruski javnosti živ krat kar nič, čisto nič ni znal!

Vsem, čitavšim kedaj kak životopis Gogolja, je pač dobro znano, da so zadnje minute življenja Gogolja bile grenke, tako grenke, da je bolni pisatelj prihajal v svojem obupu do takih duševnih muk, ki so ga kar siloma dotirale do svoje vrste brezumnja, vevšega mu uničiti svoje še ne natisnjene rokopise. Gogolj je končaval svoj burni življenski pot v Moskvi, kjer je imel največ svojih iskrenih prijateljev, med njimi tudi znanega slovanofila in zgodovinarja Pogodina. K poslednjemu je pribežal kozak — sluga Gogoljev, ob času težkih duševnih muk, v kojih je pogoltnil plamen mnogo rokopisov, umotvorov genija, pribežal je, da bi poklical k svojem bolnemu gospodarju zvestega in ljubelega prijatelja, ki bi naj razgnal in razvedril mračne misli onemoglega pisatelja. . . .

M. P. Pogodin jo je koj pripihal v stano vanje Gogoljevo, kjer je pred dimnikom našel celo gručo popisanega papirja. Vedoč o nakanah svojega bolnega prijatelja, Pogodin zbere vse popisane koščke papirja v vrečo, t. j. v blazino, katere mu je bila pod rokami, ter jo brez vednosti samega Gogolja odda kozaku. Ta je s papirjem nabasano vrečo takoj odnesel v hišo Pogodina, in tako je izginilo mnogo, do tedaj še ne izdanih rokopisov Gogoljevih, kateri so bili ob sojeni k smrti na gromadi.

N. V. Gogolj je preminul.

Po smrti Gogolja poprijel se je M. P. Pogodin tistega kupa raznih popisanih koščkov papirja, katerega si je nabral pred Gogoljevim dimnikom ter ga velel zanesti v zavetje od burnih strasti. Pogodin je izbiral zapuščino prijateljevo po smislu vsebine, izbiral jo je dolgo, pa ne logika, ne zvižaje niso kar nič pomagale: kakorkoli je sukal in prilagal posamezne lističe, celote ni bilo in ni bilo. . . .

Preminul je tudi M. P. Pogodin.

Blazina z Gogoljevimi rokopisi postala je z zapuščino Pogodina lastnina vdove Pogodina.

Minulo je okolo 40 let; pa o Gogoljevih rokopisih v ruski javnosti nikjer ni bilo ne duha, ne sluha. . . .

L. 1890 pa je zašel k znanemu petrogradskemu zbirališču redkosti, Daškovu, akademik Kunik s predlogom, ne kupi li g. Daškov od vdove Pogodina vrečo Gogoljevih rokopisov v malih koščkih papirja. G. Daškov je ponudbo sprejel ter kupil, kar so mu prodajali. Zatem je ravnal z „vrečo“ bolj pametno, nego pa Pogodin. Sestavil je posamezne lističe ne po smislu, ampak po formatu in barvi, ter je tako dosegel, česar Pogodin ni mogel doseči — celoto! Nabral je nekoliko snopičev rokopisov, iz kojih je začetek priobčen v „Historič. Vest.“, a nadaljevanje se obeta.

Kak končni rezultat za rusko literaturo dá vsestransko premotivanje, pretehtavanje in presojevanje nepričakovane Gogoljeve zapuščine, o tem še ne more nikdo nič gotovega reči; zdaj si še vsi glave lomijo, kako da so razni lastniki „vreče“ mogli svoj čarobni zaklad toliko skrbno skrivati, da o njem celo taki pretehtovalci Gogolja, kakršen je bil rajni N. S. Tihonravov, niso znali niti najmanjše trohice! !

Res je, kakor godrnjajo nekateri, med njimi tudi „H. V.“, da tako umejo skrivnosti skrivati le kolekcijonarji; pa še bolj res je, da bi Horacij v danem slučaju menda vzkliknil: „Mira sunt fata huius libelli!“ Fr. Solčavski.

Kaluga 13 februarja 1902.

Politični pregled.

(K položaju.) Vse časopise se bavi s celjako zadevo. Listi nemške levice so radi petkovega poraza kar iz sebe in blujejo jezo na štiri strani, na nemške klerikalce, na Italijane, Poljake in na vlado. Poslanec Prade, pristaš nemške ljudske stranke, trdi glede stališča vlade v zadevi celj

ske gimnazije, da je bila Stürgkhova resolucija uspeh dogovora med nemškimi strankami in ministrstvom. Vlada je doslej vedno trdila, da ni bila v nobeni zvezi s Stürgkhovo resolucijo, sedaj pa jo Prade javno dolži, da je Stürgkh le to predlagal, ker je bilo z vlado dogovorjeno. Prade pravi, da ravno zato, ker je bila resolucija sad dogovora med vlado in nemškimi strankami, je imela vladu dolžnost skrbeti, da dobi resolucija v parlamentu večino. Ker tega ni storila, jej zdaj nemški nacionalci napovedujejo vojno. Priredili bodo več snodov, po Veliki noči pa nameravajo stopiti v opozicijo, češ, da je proračun s celjsko pestavko v sedanjih obliki, s češko tehniko v Brnu in 16 milijoni za Prago itd. za avstrijske Nemce nevzprejemljiv. Nacionalci povdarjajo, da se je politični položaj spremenil popolnoma in postal jako resen. Vsenemci predložijo v prvi seji zakonski predlog za nemški državni jezik.

(Avstrijski parlament) je padel v istini tako nizko, da nižje že ni mogel. Kar počenjajo Vsenemci v zbornici, bi se ne spodobilo niti v najumazanejši beznici. Ljudje, kakor Stein in drugi, v zbornici nikakor ne spadajo, saj ne delajo drugega kakor prepir in škandale. „Šuft“ je pri njih že najnavadnejša psovka. Ko je zaradi takšnega obnašanja v edni zadnjih sej češki poslanec Dyk zakričal nad Steinom: „Vi ste surovina in brezčasten individij!“ je zahteval ta, da se te besede prekličejo, a Dyk tega ni hotel storiti. Potem mu je vsenemški kričoč zapretil, da pride v prihodnje v parlament s pasjim bičem. In res ga je prinesel s seboj in pravil, da bo svojega nasprotnika pretepel. Stein je imel potem pri treh sejah vedno pasji bič s seboj.

(Vsenemško gibanje) nekaterih poslancev v državnem zboru in namene vsenemške stranke je zadnji Schönererjev govor in njegov vzklik „Hoch und Heil den Hohenzollern“ dobro pojasnil. Da delajo Vsenemci za združenje avstrijskih nemških dežel k Nemčiji; da so proti državi in proti avstrijski cesarski hiši, je bilo že poprej znano, sedaj pa je to odkrito povedal vodja te stranke sam. Časopise zunaj Nemčije pa obsoja ostro ta Schönererjev govor; ne vemo pa, ali je to resnično prepričanje, kar pišejo, ali se samo hlinijo. Nemški listi slikajo namreč Schönererja kot političnega Pavliha ter zavračajo zločinske domišljije par vsenemških kričačev, nadalje očitajo Schönererju, da tisti ni naroden, ki izdaja lastno domovino, ter konstatirajo, da je njegov govor obrnjen proti dinastiji. Schönererjev nastop je bil nečuvven škandal; kaj takega se v kakšnem evropskem parlamentu do zdaj še ni zgodilo.

(V Srbiji) so imeli ministrsko krizo. Povod temu je bil skrajno neugodni finančni položaj. Ministrski predsednik je podal kralju dne 19. t. m. ostavko celega kabineta, katere pa kralj ni hotel sprejeti.

(Italija) se oborožuje. Vojni minister je kupil 20.000 čelad in ustanovil nov vojaški oddelek 10.000 mož, ki ima zasesti Tripolisa v Afriki. Z ekspedicijo se prične takoj v prvih poletnih mesecih. Pripravlja se tudi dvoje brodovij. Italija meni poslati svoje čete tudi v Albanijo, da si osvoji to deželo, po kateri se ji že dolgo cede sline.

(Rusija in Francija) sta naznanili vsem veleposlancem, da hočeta skupno postopati v Vzhodni Aziji ter braniti svoje koristi z vsemi sredstvi. Ta zveza je naperjena v prvi vrsti zoper angleško-japonsko zvezo, ki je bila sklenjena nedavno in ki je obrnjena proti ruskim težnjam v Vzhodni Aziji.

(Španija.) Novo ministrstvo je imelo dne 21. t. m. prvo posvetovanje glede vprašanja o samostanih. Sklenili so, da se izvrši lanske leto izdani dekret, ki določa, da se razpuste vsi redovi, ki se ne pečajo z poukom, oskrbljevanjem bolnikov ali z drugimi telesnimi deli usmiljenja, samostani pa se zapro.

(Vojna v Južni Afriki.) Lorda Wolseleya, o katerem se je govorilo, da potuje v Južno Afriko Kitchenerju na pomoč, je poslal angleški kralj sam, da pregleda bojišče in ga potem stvarno in resnično pouči o razmerah v Južni Afriki.

je izvoljen Lapanja, ki je svoj čas že sedel v deželni zbor goriškem.

(Podpora Istri.) Vseled priporočila naših poslancev je nakazala vlada državno pomoč za siromašne prebivalstvo Istre v znesku 180.000 kron.

Dopisi.

Iz Cvena. Od g. Jožefa Slaviča smo kot odgovor na naš članek „Ob dvajsetletnici cvenske bole“ prejeli dolg dopis, katerega v celoti priobčiti ne moremo. Iz njega povzamemo le bistvene točke, menimo, da nam to g. dopisnik oprost. V časih nam je geslo „Da se resnica prav spozna, treba je čuti oba zvona“, in ker nočemo de latni nikomur krivice, damo radi današnjemu g. dopisniku priliko, da zavrne očitania.

G. J. Slavič piše:

„Vem, da se potegujete tudi za nas trpine kmete, ob katere bi se rad marsikateri čohal, ako nočejo slepo vse potrditi in za dobro spoznati, kar oni v svojih glavah stuhajo. Mislijo, da so tako nezmotljivi v posvetnih rečeh, kakor papež v verskih.“

Le njihovo bi moralo veljati, mi kmetje naj bi pa samo prikimali in plačevali. Bog ne daj, da bi smel kmet imeti druge nazore. V nebovpijoč greh pa je pri teh, ako se kmet predrzne jim oporekati.

Le počasi, gospod dopisniki! V sedanjem času živimo, v dvajsetem stoletju, v katerem kmet, posebno murški poljanec, tudi zna kaj pametnega povedati. „Minuli so oni žalostni časi, v katerih je kmete gulil nenasitni graščak s pobiranjem desetine in nalaganjem robote.“ Ali zdaj za kmete niso skoro nič boljši časi. Različni veliki davki spravljajo kmeta, če ni posebno varčen in razumen, na beraško palico.

Graščakov sicer ni več, so pa graščine — štirnice imenovane — in kako se še vse drugače imenujejo različne naprave, kmet jih zna težko imenovati, za katere pa daruje velike svote. Ne kateri nenasitni graščaki pa slišijo na ime gospod voditelj ali odbornik, itd. ter so kmetom trn v peti, kakor mi kmetje, ki smo glede te ali one točke drugega mišljenja, njim.

Da cenjeni bralci „Domovine“ ne bodo mislili, da je moja malenkost „privandrala“ iz Kijatskega, bodi dopisniku „na vsa usta povedano“, da sem Prlek, da sem se izvalil ne daleč, kako uro hoda od Cvena v sosedni župniji sv. Križa na Murakem polju; tam, kjer se cesta križa na štiri strani, so se rodili že več sto let preje Slaviči.

Stopi, dopisnik, vendar na svetlo! Prerešeti hočem potem malo tudi tvoja svojstva, morda zasledim i jaz pri tebi kaj takega, kar bi z večjo pravico lahko nosilo ime slavohlepnost. Od kod jaz zajemam svojo modrost, to tebe nič ne briga. Od „Štajerca“ gotovo ne, ta mi je prebedast.

Očitaš mi, da sem sovražnik tukajšnje za druge in da sem marsikatero zadržanika nagovoril za izstop. Jako se motiš. Jaz sem bil sam za zadrugo, katero naj bi vodili taki možje, ki imajo kaj vidljivega lastnega premoženja in so že pokazali, da znajo gospodariti, kajti kdor s svojim slabo gospodaritvijo, tudi s skupnim ne bo varčeval. Nadutost in ošabnost ednega, ki je hotel v meni osebno svobodo zatreti in mi kazati gospodarstvo in oblast, ki mu ne gre, je vzrok, da nisem pristopil. Če bo treba, bom o tem še jasneje govoril.

Še pridem, ko bom povodnega raka iz luknje potegnili.

Iz Rusije. (Vreča rokopisov.) Ruska literatura praznuje letos dva prevažna literarna slavlja, dva 50 letnici. Izpolni se namreč 50 let, kar sta preminula dva ljubimca - velikana ruskega leposlovja — 21. febr. 1852 l. umrl je Nikolaj Vasiljevič Gogolj, a 7. aprila l. 1852. umrl je Vasilij Andrejevič Žukovskij.

Ni mi treba povdarjati, da se na te dve literarni trizni vsi naši umstveni krogi že davno pripravljajo, da bosta torej oba praznika dostojna i tistih, katerima bosta veljala, i tistih, kateri priredijo široko zasnovani svečanosti.

Pa palma prvenstva v tem oziru menda ostane mesečniku „Historični Vestnik“, kateri je v svoji številki za mesec februar priobčil tak

reči, katere morajo postati epohalne v ruski književnosti, kolikor se ona tiče N. V. Gogolja.

Omenjeni list prinaša najprej prezanljivo literarno novico, da se je nedavno našla cela vreča rokopisov Gogoljevih, o katerih do zdaj v ruski javnosti živ krst kar nič čisto nič ni znal!

Vaem, čitavšim kedaj kak životopis Gogolja, je pač dobro znano, da so zadnje minute življenja Gogolja bile grenke, tako grenke, da je bolni pisatelj prihajal v svojem obupu do takih duševnih muk, ki so ga kar siloma dotirale do svoje vrste brezumja, vevčnega mu uničiti svoje še ne natisnjene rokopise. Gogolj je končaval svoj burni življenjski pot v Moskvi, kjer je imel največ svojih iskrenih prijateljev, med njimi tudi znanega slovnofila in zgodovinarja Pogodina. K poslednjemu je pribežal kozak — sluga Gogoljev, ob času težkih duševnih muk, v kojih je pogoltnil plamen mnogo rokopisov, umotvorov genija, pribežal je, da bi poklical k svojemu bolnemu gospodarju zvestega in ljubega prijatelja, ki bi naj razgledal in razvedril mračne misli onemoglega pisatelja.

M. P. Pogodin jo je koj pripil hal v stano vanje Gogoljevo, kjer je pred dimnikom našel celo gručo popisanega papirja. Vedoč o nakanah svojega bolnega prijatelja, Pogodin zbere vse popisane koščke papirja v vrečo, t. j. v blazino, katere mu je bila pod rokami, ter jo brez vednosti samega Gogolja odda kozaku. Ta je s pa pirjem nabasano vrečo takoj odnesel v hišo Pogodina, in tako je izginito mnogo, do tedaj še ne izdanih rokopisov Gogoljevih, kateri so bili obsojeni k smrti na gromadi.

N. V. Gogolj je preminul.

Po smrti Gogolja poprijel se je M. P. Pogodin tistega kupa raznih popisanih koščkov papirja, katerega si je nabral pred Gogoljevim dimnikom ter ga velel zaneati v zavetje od burnih strasti. Pogodin je izbiral zapuščino prijateljevo po smislu vsebine, izbiral jo je dolgo, pa ne logika, ne zvižaje niso kar nič pomagale: kakorkoli je sukal in prilagajal posamezne lističe, celote ni bilo in ni bilo.

Preminul je tudi M. P. Pogodin.

Blazina z Gogoljevimi rokopisi postala je z zapuščino Pogodina lastnina vdove Pogodina.

Minulo je okoli 40 let; pa o Gogoljevih rokopisih v ruski javnosti nikjer ni bilo ne duha, ne sluha.

L. 1890 pa je zašel k znanemu petrograjskemu zbirališču redkosti, Daškovu, akademik Kunik s predlogom, ne kupi li g. Daškov od vdove Pogodina vrečo Gogoljevih rokopisov v malih koščkih papirja. G. Daškov je ponudbo sprejel ter kupil, kar so mu prodajali. Zatem je ravnal z „vrečo“ bolj pametno, nego pa Pogodin. Sestavil je posamezne lističe ne po smislu, ampak po formatu in barvi, ter je tako dosegel, česar Pogodin ni mogel doseči — celoto! Nabral je nekoliko snopčev rokopisov, iz kojih je začetek priobčen v „Historič. Vest.“, a nadaljevanje se obeta.

Kak končni rezultat za rusko literaturo dá vsestransko premotrivanje, pretehtavanje in presojevanje nepričakovane Gogoljeve zapuščine, o tem še ne more nikdo nič gotovega reči; zdaj si še vsi glave lomijo, kako da so razni lastniki „vreče“ mogli svoj čarobni zaklad toliko skrbno skrivati, da o njem celo taki pretehtovalci Gogolja, kakršni je bil rajni N. S. Tihonravov, niso znali niti najmanjše trohice!!

Res je, kakor godrnjajo nekateri, med njimi tudi „H. V.“, da tako umejo skrivnosti skrivati le kolekcijonarji; pa še bolj res je, da bi Horacij v danem slučaju menda vzkliknil: „Mira sunt fata huius libelli!“

Fr. Solčavski.

Kaluga 13 februarja 1902.

Politični pregled.

(K položaju.) Vse časopise se bavi s celjsko zadevo. Listi nemške levice so radi petkovega poraza kar iz sebe in bljujejo jezo na štiri strani, na nemške klerikalce, na Italijane, Poljake in na vlado. Poslanec Prade, pristal nemške ljudske stranke, trdi glede stališča vlade v zadevi celj

ske gimnazije, da je bila Stürgkhova resolucija uspeh dogovora med nemškimi strankami in ministrstvom. Vlada je doslej vedno trdila, da ni bila v nobeni zvezi s Stürgkhovo resolucijo, sedaj pa jo Prade javno dolži, da je Stürgkh le to predlagal, ker je bilo z vlado dogovorjeno. Prade pravi, da ravno zato, ker je bila resolucija sad dogovora med vlado in nemškimi strankami, je imela vlada dolžnost skrbeti, da dobi resolucija v parlamentu večino. Ker tega ni storila, jej zdaj nemški nacionalci napovedujejo vojno. Priredili bodo več suodov, po Veliki noči pa nameravajo stopiti v opozicijo, češ, da je proračun s celjsko pestavko v sedanjih obliki, s češko tehniko v Brnu in 16 milijoni za Prago itd. za avstrijske Nemce nevzprejemljiv. Nacionalci povdarjajo, da se je politični položaj spremenil popolnoma in postal jako resen. Vsenemci predložijo v prvi seji zakonski predlog za nemški državni jezik.

(Avstrijski parlament) je padel v istini tako nizko, da nižje že ni mogel. Kar počenjajo Vsenemci v zbornici, bi se ne spodobilo niti v najumazanejši beznici. Ljudje, kakor Štein in drugi, v zbornico nikakor ne spadajo, saj ne delajo drugega kakor prepir in škandale. „Šuft“ je pri njih že najnavadnejša psovka. Ko je zaradi takšnega obnašanja v edni zadnjih sej češki poslanec Dyk zakričal nad Steinom: „Vi ste surovina in brezčasten individuij!“ je zahteval ta, da se te besede preklicajo, a Dyk tega ni hotel storiti. Potem mu je vsenemški kričač zapretel, da pride v prihodnje v parlament s pasjim bičem. In res ga je prinesel s seboj in pravil, da bo svojega nasprotnika pretepel. Stein je imel potem pri treh sejah vedno pasji bič s seboj.

(Vsenemško gibanje) nekaterih poslancev v državnem zboru in namene vsenemške stranke je zadnji Schönererjev govor in njegov vzklik „Hoch und Heil den Hohenzollern“ dobro pojasnil. Da delajo Vsenemci za združenje avstrijskih nemških dežel k Nemčiji; da so proti državi in proti avstrijski cesarski hiši, je bilo že poprej znano, sedaj pa je to odkrito povedal vodja te stranke sam. Časopise zunaj Nemčije pa obsoja ostro ta Schönererjev govor; ne vemo pa, ali je to resnično prepričanje, kar pišejo, ali se samo hlinijo. Nemški listi slikajo namreč Schönererja kot političnega Pavliha ter zavračajo zločinske domišljije par vsenemških kričačev, nadalje očitajo Schönererju, da tisti ni naroden, ki izdaja lastno domovino, ter konstatirajo, da je njegov govor obrnjen proti dinastiji. Schönererjev nastop je bil nečuven škandal; kaj takega se v kakšnem evropskem parlamentu dozdaj še ni zgodilo.

(V Srbiji) so imeli ministrsko krizo. Povod temu je bil skrajno neugodni finančni položaj. Ministrski predsednik je podal kralju dne 19. t. m. ostavko celega kabineta, katere pa kralj ni hotel sprejeti.

(Italija) se oborožuje. Vojni minister je kupil 20.000 čelad in ustanovil nov vojaški oddelek 10.000 mož, ki ima zasedsti Tripolis v Afriki. Z ekspedicijo se prične takoj v prvih poletnih mesecih. Pripravlja se tudi dvoje brodovij. Italija meni poslati svoje čete tudi v Albanijo, da si osvoji to deželo, po kateri se ji že dolgo cede sline.

(Rusija in Francija) sta naznanili vsem veleposlancem, da hočeta skupno postopati v Vzhodni Aziji ter braniti svoje koristi z vsemi sredstvi. Ta zveza je naperjena v prvi vrsti zoper angleško-japonsko zvezo, ki je bila sklenjena nedavno in ki je obrnjena proti ruskim težnjam v Vzhodni Aziji.

(Španija.) Novo ministrstvo je imelo dne 21. t. m. prvo posvetovanje glede vprašanja o samostanih. Sklenili so, da se izvrši laniako leto izdani dekret, ki določa, da se razpuste vsi redovi, ki se ne pečajo z poukom, oskrbovanjem bolnikov ali z drugimi telesnimi deli usmiljenja, samostani pa se zapro.

(Vojna v Južni Afriki.) Lorda Wolseleya, o katerem se je govorilo, da potuje v Južno Afriko Kitchenerju na pomoč, je poslal angleški kralj sam, da pregleda bojišče in ga potem stvarno in resnično pouči o razmerah v Južni Afriki.

ker kralj vojnemu ministru ne zaupa več. — Na severozahodu Kaplandije ne morejo Angleži s svojo vojsko zdaj nič opraviti, ker so jim Buri zaplenili dva oddelka z živili in streljivom. Zadnji teden so Angleži menda zopet ujeli 284 Burov. Kakšni ujetniki da so to, dokazuje poročilo nekega Afrikanda in bivšega ujetnika, ki pravi, da večina ujetih sestoji iz prebivalcev vasi ob železnicah, ki so jih Angleži prijeli kot sumljive, nadalje iz burakih otrok do 12 let in iz starcev, nad 70 let starih. Mnogo je pa tudi političnih ujetnikov, med njimi dosti židov. Iz Avstralije odpošljejo Angležem v kratkem 2000 mož. Bari pravijo, da se bodo še neomajeno in uspešno borili, dokler imajo za poveljnike Botho, Deweta in Delareya, ter se ne boje Angležev, najsi se zaveže ž njimi samo peklo!

Razne stvari.

(Papež Leon XIII. in starost.) Sedaj ob jubileju sv. očeta pravi neki francoski list, da je v rodbini papežev že od nekdaj navadno, da člani iste družine doživijo visoko starost. Tako je brat papežev kardinal Pecci doživel 84 leto, a drugi njegov brat 91 leto. Prejšnji telesni zdravnik papežev je dejal pri neki priliki, ako Leona XIII. ne zadene kaka težka bolezen, doživi brezdvomno visoko starost, ker je povsem zdrave konstitucije. No, in naš sv. oče je res na tem, da morda doživi stoletnico svojega rojstva, ker ne čuti nikakih težkoč in slabosti, ki jih ima navadno starost v svojem spremstvu. Ko je bilo pred nekaj časa več njegovih kardinalov bolehnih, dejal je sv. oče šalivo: „Vse boleha, samo mi mladi ljudje smo zdravi“. Za vladanja sedanjega papeža umrli so trije državni tajniki in 138 kardinalov.

(Železnice.) V Ameriških državah znaša skupna dolžina železniških prog 184.522 milijonov metrov, na Nemškem 29.984 milijonov, na Francoskem 25.862 milijonov, v Rusiji 28.357 milijonov, na Angleškem 23.534 milijonov, v Indiji 21.543 milijonov. Angleška ima 62.252 vagonov, Nemčija 34.590 vagonov, Amerika 43.883 vagonov. Na Angleškem vozi se na leto po železnici približno 1.062.911.100 potnikov, v Ameriki pa 698.342.000 to je skoro 700 milijonov potnikov.

(Orjaki.) Iz New Yorka javljajo, da je v votlini v okolici Nesa Reco (Nova Mehika) najdena okostnica človeka, ki je bil štiri metre dolg. Prsi so mu bile široke dva metra in 10 cm. V tisti okolici je še do 1000 okostij takšnih orjakov. V indijskih pravicah je še ohranjen spomin na ta starodavni narod orjakov.

(Kateri je blazen?) V neki občini pri Choletu je naročil župan nočnemu čuvaju in nekemu peku, spremiti blaznega odbornika Le granda v norišnico St. Gemes. Spremljevalca pa zapazita med potom, da je baš oni dan bil Legrand povse pameten. Strbela ju je, kako ga pregovorita v takem stanju, da jima sledi v norišnico. Skleneta tedaj, da ga poprej do dobra opijanita. Pri tem pa so se vsi trije pošteno nasrkali ter se priguncali s težavo do norišnice. Iz nejasne govorice teh treh pijancev ni mogel ravnatelj spoznati, kateri je blazen, zato vpraša brzojavno župana, katerega naj sprejme. Odgovor se je glasil: Legrand. „Le Grand“ pa se imenuje francoski „veliki“. Ravnatelj pusti tedaj zmeriti vse tri ter kratkoma obdrži nočnega čuvaja, kateremu oblačejo „nasilno srjaco“. Bolj ko se je ta branil, bolj je bil prepričan ravnatelj, da ima pravega blaznika. Blaznež Legrand pa pride domov ter gre takoj k čuvajevi ženi ter jo tolažeče nagovori: „Do včeraj nisem vedel, da je tvoj mož blazen, a včeraj sem ga sam v imenu občine spremljal v norišnico.“

Loterijske številke.

Trst, dne 22. marca 1902: 43 84, 2 6, 72.
Linc. „ „ „ 83, 44, 31, 11, 76.

Mali kmečki mlin

v Podgradu pri Vranskem, na 4 tečaje v dobrem stanu, s stanovanjem za eno rodbino, hlevom in zemljiščem se takoj odda v **NAJEM**.

Več se izve pri Ludoviku baronu Wittenbach v Podgradu pri Vranskem. (125) 3-1

Proda se iz proste roke posestvo

v kraju blizu Ponikve ob juž. železnici pod zelo ugodnimi pogoji. — Ponudbe naj se pošljejo upravnistvu „Domovine“ v Celju.

Nova hiša

z nekoliko posestvom v bližini dveh velikih tovarn, pripravna za gostilno ali drugo obrt je pod ugodnimi pogoji **naprodaj**.

Kje. pove upravnistvo „Domovine“ v Celju.

Občinski tajnik

ki je ob enem tajnik slovenske posojilnice v Šmihetu pri Pilberku, se takoj sprejme. Prosilci morajo biti slovenske narodnosti, zmožni slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Uraduje se slovensko. Plača je 720 K od občine, 240 K od posojilnice in gotovega postranskega zasluzka čez 100 K. Skupaj 1060 K na leto. Prošnje naj se pošiljajo na županstvo Bistrica pri Pilberku na Koroškem.

(123) 2-2

J. RUDOLF, župan.

Učenec

zmožen slovenskega in nemškega jezika se sprejme v trgovino z manufakturnim blagom pri J. Šket-u v Il. Bistrici, Notranjsko.

Dva lepa in močna konja

tudi za težko vožnjo proda tovarna cementa (120) 3-2 na Zidanemostu, Štajarsko.

Samo v teh zavojih se
dobiva pristna, tako
splošna priljubljena

Kathreinerjeva o o o o
Kneippova sladna kava

Na debelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potreščine v največji izbi.

Opozarja na svojo veliko zalogo travert, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, stedišnikov itd.

Tomaževa žlindra — najizvrstnejši gnoj za polja, njive in vinograde.

Velika izber železnih peči in travniških bran!

Lepa meblirana soba

z razgledom na ulico in posebnim udom odda (127) 1 se takoj.
Kje. pove upravnistvo tega lista.

Talanda

ceylonski čaj je jednat in aromatično čist.

Št. I ena kila gl. 5.—

„ II „ „ „ 6.—

„ III „ „ „ 8.—

v zavojih po 20, 50, 125 gramov.

Zaloge: (42) 10-7

v Celju: Jos. Matfi; na Vranskem: J. Lavrič; v Braslovčah: Jos. Pauer; v Ormožu: Otmar Diermayr; v Vojniku: Karol Rayer; v Ptuj: A. Jurca & sin.; v Poljčanah: Karol Sima; v Radgoni: Rihard Prettnar; v Radečah: J. Haller; v Rogatcu: J. Berlig; v Zalcu: J. Priushegga naslednik; v Sošanju: Adolf Orel; v Trbovljah: F. Krammer; v Laškem: And. Elsbacher; v Slov. Bistrici: A. Pinter; v Slov. Gradcu: Jos. Klinger.

hiša je naprodaj

pod jako ugodnimi pogoji. Ista je še 11 let davka prosta, ter znaša najemnina letno 1300 K. Plačati je treba samo tretjino kupne cene. Vse natančneje pri upravnistvu „Domovine“.

(124) 3-2

Vožne karte in tovarni listi v

AMERIKO

Kralj belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV.
Wienergürtel 20 ali pa
Julij Pepper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.